

Original Research Article

แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

Guideline for Academic Administration According to the Principles of Good Governance of School Administrators under the Office of Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Education Service Area

สุวิจักขณ์ ชันสัมฤทธิ์^{1*} & ชัยยศ เดชสุระ²

Suwichak Khansamrit^{1*} & Chaiyos Dechsura²

ARTICLE INFO	ABSTRACT
Name of Author & Corresponding Author: * 1. สุวิจักขณ์ ชันสัมฤทธิ์* Suwichak Khansamrit มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Thailand. Email: SuwichakKhansamrit@gmail.com 2. ชัยยศ เดชสุระ Chaiyos Dechsura มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Thailand. Email: chaiyos.dec@gmail.com คำสำคัญ การบริหารงานวิชาการ; หลักธรรมาภิบาล; ผู้บริหารสถานศึกษา Keywords: Academic Administration; Good Governance; School Administrators	The purposes of this research were: 1) study the conditions and problems of academic administration according to the principles of good governance of school administrators; and 2) presenting guidelines for academic administration according to the principles of good governance of school administrators. The research procedure included 2 stages. Stage 1 was studying the conditions and problems of academic administration according to the principles of good governance of school administrators. The sample group, using stratified sampling, consisted of 297 school administrations and teachers under the office of Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Education Service Area. The research instrument was a questionnaire. The reliability of the conditions was at 0.97. The reliability of the problems was at 0.99. Statistical analysis was conducted using mean, and standard deviation. Stage 2 was presenting guidelines for academic administration according to the principles of good governance of school administrators. The key informants, obtained from purposive sampling, included 5 experts. The research instrument was a semi-structured interview and analyze the data with content analysis techniques. The research results revealed as follows: 1) conditions of academic administration according to the principles of good governance by educational institution administrators. Overall, there is a high level of compliance. The aspect with the highest average was the curriculum development aspect of the educational institution, followed by the aspect of teaching and learning management. And the aspect with the lowest average was measurement, evaluation, and academic administration problems

Article history:

Received: 17/04/2024

Revised: 02/06/2024

Accepted: 17/10/2024

Available online: 26/12/2024

How to Cite:

Khansamrit, S. & Dechsurat C. (2024).
Guideline for Academic
Administration According to the
Principles of Good Governance of
School Administrators under the
Office of Phra Nakhon Si Ayutthaya
Secondary Education Service Area.
Journal Dhamma for Life, 30(4), 306-
316.

according to the principles of good governance of educational institution administrators. Overall, there were low levels of problems. The aspect with the highest average is the development and use of technological media for education, followed by the aspect of teaching and learning. And the aspect with the lowest average is the measurement and evaluation aspect; and 2) guidelines for academic administration according to the principles of good governance of educational institution administrators Consisting of 25 action items, classified into 5 areas: 2.1) curriculum development of educational institutions There are 7 action items, such as: Educational institution administrators should set policies. and clear goals for developing school curriculum to distinguish which part of the work will be assigned to teachers and which personnel will be responsible; 2.2) In terms of teaching and learning management There are 5 action items, such as educational institution administrators should assign teaching tasks that are consistent with knowledge teacher's abilities; 2.3) in terms of measurement and evaluation, there are 4 action items, such as educational institution administrators should organize meetings to provide opportunities for teachers and personnel to jointly recognize problems. Leave a comment Think about solving problems about measurement Student evaluation; 2.4) educational supervision There are 4 action items, such as educational institution administrators should study the rules, regulations, including policies of the Ministry of Education. Office of the Basic Education Commission and Secondary Educational Service Area Offices involved in educational supervision; and 2.5) development and use of technological media for education There are 5 action items, such as educational institution administrators should study government regulations for the procurement of educational technology media.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) นำเสนอแนวทางการบริหาร งานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน มีวิธีดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา 297 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามด้านสภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น 0.97 และด้านปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น 0.99 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ได้มาด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และ 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยรายการปฏิบัติ 25 รายการ จำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 2.1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีรายการปฏิบัติ 7 รายการ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบาย และเป้าหมายในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อแยกแยะว่างานส่วนใดจะมอบให้ครูและบุคลากรคนใดรับผิดชอบ 2.2) ด้านการจัดการเรียนการสอน มีรายการปฏิบัติ 5 รายการ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายงานสอนที่ตรงกับความรู้ ความสามารถของครู 2.3) ด้านการวัดผล ประเมินผล มีรายการปฏิบัติ 4 รายการ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุม เพื่อเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรร่วมกันรับรู้ปัญหา แสดงความคิดเห็น คิดแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลของนักเรียน 2.4) ด้านการนิเทศการศึกษา มีรายการปฏิบัติ 4 รายการ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ รวมไปถึงนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา และ 2.5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีรายการปฏิบัติ 5 รายการ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษากฎระเบียบทางราชการในการจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

บทนำ

งานวิชาการจึงถือเป็นการกิจหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญ เพราะงานวิชาการเป็นหัวใจของการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยงานวิชาการนั้นเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดปริมาณงานของโรงเรียน รวมถึงทิศทางการวางแผนกระบวนการทำงานของครู การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตรงตามเป้าหมายที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ ดังนั้นงานวิชาการจึงเปรียบเสมือนผลสะท้อนคุณภาพด้านการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน ว่าสามารถดำเนินงานด้านวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตรงตามมาตรฐานการศึกษาหรือไม่ (สดใส ศรีสวัสดิ์, 2565) โดยขอบข่ายงานวิชาการของสถานศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้มี 17 ด้าน โดยมีงานหลักที่สำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผล ประเมินผล ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (จิรพงศ์ ไมตรีจิตร, 2565) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสม เพื่อที่จะให้งานบรรลุจุดหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเทคนิควิธี กระบวนการบริหาร และหลักการที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2557) โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วม หลักการพัฒนาคุณภาพ หลักการมีส่วนร่วม หลักประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัด ซึ่งก็คือ หลักธรรมาภิบาลนั่นเอง และงานวิจัยของอัญชลี โลเชียงสาย (2565) ที่พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา ซึ่งให้เห็นว่า ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล มีแนวโน้มที่จะทำให้สถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพที่ดีตามไปด้วย ดังนั้นจึงยืนยันได้ว่าหลักธรรมาภิบาลมีความสำคัญในฐานะที่เป็นระบบการบริหารจัดการที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้บริหารมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยหลักธรรมาภิบาลเป็นการดำเนินการที่ดีในการจัดการองค์การอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ภายใต้การดำเนินงานด้วยความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้เพื่อมุ่งประโยชน์สุขให้เกิดกับประชาชน อีกทั้งเป็นการมุ่งจัดสรรทรัพยากรขององค์การอย่างคุ้มค่า และเป็นระบบตามกฎหมาย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความเสมอภาค มีความเป็นธรรมประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานก่อให้เกิดการตอบสนองต่อความต้องการของส่วนรวม มีการกระจายอำนาจเพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้งานบรรลุตามเป้าหมายได้ (จุฑากาญจน์ เก่งกลกิจ, 2564) หากนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา จะทำให้การบริหารงานนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี (พงษ์กฤตย์ นามปพนอังกูร, 2564) โดยองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 10 หลักการ ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ หลัก

ประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบ หลักความเปิดเผย/โปร่งใส หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม และหลักคุณธรรม/จริยธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2558)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยาตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัด เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา ดังจะเห็นได้จากที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยาได้กำหนดโครงการเกี่ยวกับการบริหารวิชาการหลายโครงการ แต่อย่างไรก็ตาม ยังพบปัญหาของสถานศึกษาในสังกัด โดยพบว่า เกิดจากการปรับปรุงหลักสูตร หรือการพัฒนาหลักสูตรที่ยังไม่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น ชุมชน และสังคม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ขาดประสิทธิภาพ การนิเทศภายในที่ไม่ต่อเนื่อง การวัดผล ประเมินผลที่ยังใช้วิธีที่ล้าสมัย และการใช้สื่อ นวัตกรรมที่ไม่เหมาะสม ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ที่พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 3 วิชา ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาวิทยาศาสตร์ และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 1 วิชา ได้แก่ วิชาวิทยาศาสตร์ และเมื่อพิจารณาคะแนนต่ำสุดของแต่ละวิชาเทียบกับคะแนนสูงสุดของแต่ละวิชา พบว่า มีคะแนนห่างกันมาก ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนต่ำสุด 0 คะแนน ส่วนคะแนนสูงสุด 100 คะแนน วิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนต่ำสุด 3.28 คะแนน ส่วนคะแนนสูงสุด 93.44 คะแนน วิชาวิทยาศาสตร์มีคะแนนต่ำสุด 2.60 คะแนน ส่วนคะแนนสูงสุด 73.40 คะแนน วิชาภาษาไทยมีคะแนนต่ำสุด 11.80 คะแนน ส่วนคะแนนสูงสุด 87.80 คะแนน และวิชาสังคมศึกษา มีคะแนนต่ำสุด 12.50 คะแนน ส่วนคะแนนสูงสุด 77.50 คะแนน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2564) ซึ่งให้เห็นว่า มีนักเรียนบางส่วนที่ยังไม่เข้าใจในบทเรียน ซึ่งเป็นผลมาจากการบริหารงานวิชาการที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังพบปัญหา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนยังไม่ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้การปฏิบัติงานเกิดปัญหา และข้อขัดแย้ง อีกทั้งในการปฏิบัติงานบางขั้นตอนมีการทำงานที่ซ้ำซ้อน ส่งผลให้การดำเนินงานในสถานศึกษาเกิดความล่าช้า ผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถประสานความร่วมมือที่ดีให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาได้ ทำให้มีปัญหาความขัดแย้งภายในสถานศึกษา ซึ่งบางเรื่องเกิดความเสียหายแก่ราชการและตัวบุคคล หากไม่ได้รับการแก้ไขอาจส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ซึ่งอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาได้

จากความสำคัญและปัญหาของการบริหารงานวิชาการ และหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ดังที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล

บาลของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษา และผู้ที่สนใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานด้านวิชาการให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาของตนได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed methods research) ทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา 297 คน ได้จากการกำหนดตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling)

1.2 การนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา มีผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา และด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ดังนี้ 1) มีประสบการณ์การทำงานด้านการบริหารการศึกษา หรือด้านบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี 2) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท ทางด้านการบริหารการศึกษา และ 3) มีผลการดำเนินงานด้านงานวิชาการอยู่ในระดับดี หรือดีเยี่ยม

2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ค่าความเชื่อมั่นด้านสภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.97 และด้านปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.99

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ทางออนไลน์ และใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสร้างแบบสอบถามออนไลน์ โดยใช้ QR Code และโปรแกรมกูเกิล ฟอรม์ (Google form) ได้แบบสอบถามกลับมา 297 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.2 การนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา แสดงดังตารางที่ 1 – 2

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม

สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
ของผู้บริหารสถานศึกษา			การปฏิบัติ	
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.44	0.35	มาก	1
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.43	0.38	มาก	2
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล	4.37	0.38	มาก	5
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.41	0.33	มาก	3
5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.39	0.37	มาก	4
โดยภาพรวม	4.41	0.32	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม

ปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
ของผู้บริหารสถานศึกษา			ปัญหา	
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	2.15	0.40	น้อย	4
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	2.17	0.39	น้อย	2
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล	2.13	0.43	น้อย	5
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	2.16	0.43	น้อย	3
5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	2.19	0.46	น้อย	1
โดยภาพรวม	2.16	0.40	น้อย	-

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วยรายการปฏิบัติ 25 รายการ จำแนกเป็น 5

ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีรายการปฏิบัติ 7 รายการ ด้านการจัดการเรียนการสอน มีรายการปฏิบัติ 5 รายการ ด้านการวัดผล ประเมินผล มีรายการปฏิบัติ 4 รายการ ด้านการนิเทศการศึกษา มีรายการปฏิบัติ 4 รายการ และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีรายการปฏิบัติ 5 รายการ โดยแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบาย และเป้าหมายในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อแยกแยะว่างานส่วนใดจะมอบให้ครูและบุคลากรคนใดรับผิดชอบ

2.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเลือกคนให้ตรงกับงาน โดยครูจะต้องมีความรู้ความสามารถที่จะทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่มอบหมายหน้าที่ให้

2.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรระบุอำนาจหน้าที่ในความรับผิดชอบและให้อำนาจการตัดสินใจเพื่อให้งานสำเร็จ

2.2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดแนวทางดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจนเพื่อการกำกับติดตามงานได้อย่างถูกต้อง

2.2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับดูแลเป็นระยะ โดยต้องมีการกำหนดระยะเวลาอย่างชัดเจน

2.2.6 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมเพื่อให้ครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้รายงานผลปฏิบัติงาน เพื่อตรวจสอบผลงานและรับรู้ปัญหาขณะปฏิบัติงาน รวมทั้งเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา

2.2.7 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการให้รางวัลตอบแทน และให้การยอมรับผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

2.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายงานสอนที่ตรงกับความรู้ ความสามารถของครู

2.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมครูผู้สอน เพื่อร่วมกันกำหนดรูปแบบจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และมีการกำหนดปฏิทินจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน

2.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยการนิเทศ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หรือการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

2.2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนิเทศ กำกับ ติดตาม และให้แนวทางการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของครูอยู่เสมอ

2.2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการให้รางวัลตอบแทน และให้การยอมรับผลสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนของครู

2.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล

2.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรร่วมกันรับรู้ปัญหา แสดงความคิดเห็น คิดแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลของนักเรียน

2.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันจัดระบบการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอย หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และตัดสินผลการเรียนของนักเรียนอย่างเป็นระบบได้มาตรฐาน

2.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรร่วมกันนำผลการประเมินมาพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

2.3.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันประชาสัมพันธ์ผลการประเมินคุณภาพนักเรียนสู่สาธารณชน

2.4 ด้านการนิเทศการศึกษา

2.4.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ รวมไปถึงนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา

2.4.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดระบบการนิเทศการศึกษาโดยมีการกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับอำนาจของกฎหมาย

2.4.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมชี้แจงระบบการนิเทศการศึกษา และกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ครูทุกคนได้ทราบและนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง

2.4.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำคู่มือระบบการนิเทศการศึกษา ซึ่งมีข้อมูลเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางให้ครูได้ดำเนินงานอย่างถูกต้องตามหลักนิติธรรม

2.5 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

- 2.5.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาภาวะเปรียบเทียบทางราชการในการจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 2.5.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างถูกต้องตามภาวะเปรียบเทียบทางราชการ
- 2.5.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุม วางแผนการจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ร่วมกับคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้น
- 2.5.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยคำนึงถึงสิทธิที่ถูกต้องตามกฎหมาย
- 2.5.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำคู่มือการดำเนินงานการจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามระเบียบทางราชการให้ผู้ปฏิบัติงานได้ดำเนินงานอย่างถูกต้อง

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญในการอภิปรายผลดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยาตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัด ซึ่งงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา ดังจะเห็นได้จากนโยบายและโครงการเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ ได้แก่ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การนิเทศบูรณาการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยายังตระหนักถึงความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยเช่นกัน ได้มีโครงการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นประจำทุกปี มีโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จึงนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยหลักธรรมาภิบาลนี้เป็นแนวทางการดำเนินงานที่ยึดถือความถูกต้องดีงามเป็นหลักที่ผู้บริหารควรจะมีภายใต้การดำเนินงานด้วยความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้เพื่อบู่มประโยชน์สุขให้เกิดกับประชาชน อีกทั้งเป็นการมุ่งจัดสรรทรัพยากรขององค์การอย่างคุ้มค่า และเป็นระบบตามกฎหมาย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความเสมอภาค มีความเป็นธรรมประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานก่อให้เกิดการตอบสนองต่อความต้องการของส่วนรวม มีการกระจายอำนาจเพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้งานบรรลุตามเป้าหมายได้ จึงทำให้สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรศักดิ์ สุภารส (2559) ที่พบว่า การบริหารงาน

วิชาการตามหลักสูตรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวม มีระดับการดำเนินการอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิยม รัชตะวัฒน์วินัย (2560) ที่พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักสูตรมาภิบาลในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิจัยที่พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสูตรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วยรายการปฏิบัติ 25 รายการ จำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีรายการปฏิบัติ 7 รายการ ด้านการจัดการเรียนการสอน มีรายการปฏิบัติ 5 รายการ ด้านการวัดผล ประเมินผล มีรายการปฏิบัติ 4 รายการ ด้านการนิเทศการศึกษา มีรายการปฏิบัติ 4 รายการ และด้านการพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา มีรายการปฏิบัติ 5 รายการ ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีรายการปฏิบัติที่สำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควร กำหนดนโยบาย และเป้าหมายในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อแยกแยะว่างานส่วนใดจะ มอบให้ครูและบุคลากรคนใดรับผิดชอบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบาย และ เป้าหมายให้ชัดเจนจึงจะมองเห็นกิจกรรมที่จะไปสู่เป้าหมายที่กำหนด และแต่ละกิจกรรมนั้นผู้บริหาร สถานศึกษาจะต้องมอบหมายงานอย่างเหมาะสมกับงาน จึงจะทำให้งานประสบความสำเร็จได้ สอดคล้องกับ หลักการกระจายอำนาจที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2558) กล่าวว่า หลักการกระจาย อำนาจ (Decentralization) เป็นการปฏิบัติราชการที่ควรมีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบใน การตัดสินใจ และการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับ ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัย ของ นิยม รัชตะวัฒน์วินัย (2560) ที่พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสูตรมาภิบาลใน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ประการหนึ่ง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายงานตามความสามารถ หรือความถนัดของแต่ละคน

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน มีรายการปฏิบัติที่สำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมาย งานสอนที่ตรงกับความรู้ ความสามารถของครู ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ทุกคนมีความถนัดและศักยภาพที่ ต่างกัน เป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมอบหมายงานสอนที่ตรงกับความรู้ ความสามารถของครู สอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจที่ วิไลรัตน์ ฝ่ายดี (2559) อธิบายไว้ว่า หลักการกระจายอำนาจ เป็น การมอบอำนาจในการกิจ หน้าที่ ความรับผิดชอบการตัดสินใจ การสั่งการ การบริหาร และการดำเนินการ ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิยม รัชตะวัฒน์วินัย (2560) ที่เสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสูตรมาภิบาลในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ประการหนึ่ง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายงานตามความสามารถหรือความถนัดของแต่ละคน

2.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล มีรายการปฏิบัติ 4 รายการ โดยมีรายการปฏิบัติที่สำคัญ คือ ผู้บริหาร สถานศึกษาควรจัดประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรร่วมกันรับรู้ปัญหา แสดงความคิดเห็น คิดแก้ไข ปัญหา เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลของนักเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดประชุมเป็นการเปิดโอกาส ให้ครูได้พูดคุย รับรู้ปัญหาได้อย่างง่ายที่สุด โดยเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาและครูทุกคน

สอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วม ที่ภทรวดี อุทัยกรณ์ (2559) ได้กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม เป็นผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผนการปฏิบัติงานร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันปรับปรุงพัฒนาการทำงานในโรงเรียน

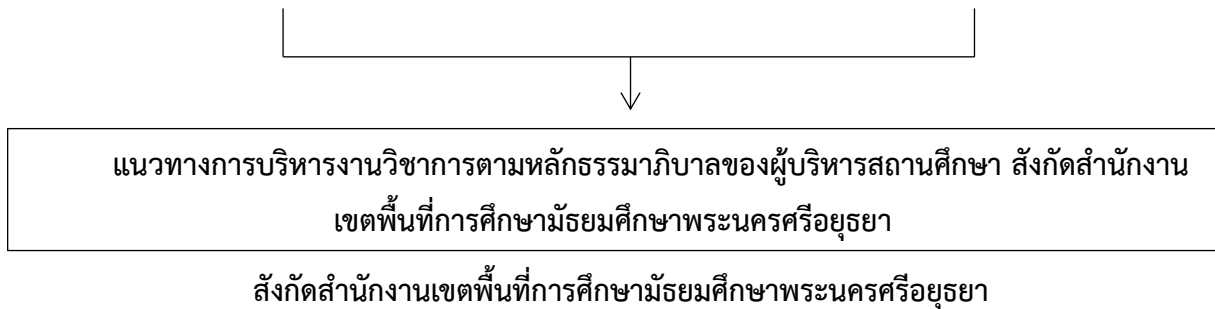
2.4 ด้านการนิเทศการศึกษา มีรายการปฏิบัติ 4 รายการ โดยมีรายการปฏิบัติที่สำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ รวมไปถึงนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การศึกษากฎระเบียบดังกล่าว ย่อมทำให้ผู้บริหารสถานศึกษานำมากำหนดนโยบายของโรงเรียนได้อย่างถูกต้องตามระเบียบแบบแผน และไม่มีความผิดพลาด สอดคล้องกับหลักนิติธรรม ที่ ภทรวดี อุทัยกรณ์ (2559) กล่าวว่า หลักนิติธรรม เป็นการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับอำนาจของกฎหมาย เป็นธรรมกับทุกฝ่าย เป็นที่ยอมรับของสังคมและส่งเสริมให้ครูปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด

2.5 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีรายการปฏิบัติ 5 รายการ โดยมีรายการปฏิบัติที่สำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษากฎระเบียบทางราชการในการจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเกี่ยวข้องกับงานพัสดุ และงานงบประมาณซึ่งปฏิบัติตามกฎระเบียบทางราชการอย่างเคร่งครัด สอดคล้องกับหลักนิติธรรม ที่ สุภาพร หลีจ๊ะ (2565) กล่าวว่า หลักนิติธรรม เป็นการใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แสดงดังภาพที่ 1

การบริหารงานวิชาการ	หลักธรรมาภิบาล
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	1. หลักประสิทธิภาพ
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	2. หลักประสิทธิผล
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล	3. หลักการตอบสนอง
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	4. หลักการรับผิชอบ
5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	5. หลักโปร่งใส
	6. หลักนิติธรรม
	7. หลักความเสมอภาค
	8. หลักการกระจายอำนาจ
	9. หลักการมีส่วนร่วม
	10. หลักคุณธรรม/จริยธรรม

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาโดยมีการมอบอำนาจความรับผิดชอบในการตัดสินใจให้แก่ครูและบุคลากรอย่างเหมาะสมตามหลักการกระจายอำนาจ

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบอำนาจให้ครูได้จัดการเรียนการสอนอย่างอิสระ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ตามหลักการกระจายอำนาจ

1.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรร่วมกันรับรู้ปัญหา แสดงความคิดเห็น คิดแก้ไขปัญหา ตัดสินใจดำเนินงาน และตรวจสอบผลการวัดผล ประเมินผล ตามหลักการมีส่วนร่วม

1.4 ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดกระบวนการนิเทศการศึกษา และเครื่องมือการนิเทศการศึกษาโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามหลักประสิทธิภาพ

1.5 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างถูกต้องตามกฎหมายระเบียบทางราชการตามหลักนิติธรรม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เนื่องจากเป็นด้านที่มีผลต่างของค่าเฉลี่ยต่ำสุด

เอกสารอ้างอิง

- จิรพงศ์ ไมตรีจิตร. (2565). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ฏ. *สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- จิรศักดิ์ สุภารส. (2559). การศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จุฑากาญจน์ เก่งกลกิจ. (2564). การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขต ธรรมจักร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิยม รัชตะวัฒน์วินัย. (2560). แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พงษ์กฤตย์ นามปพนอังกูร. (2564). ธรรมาภิบาล: หัวใจของการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย*. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, 16 (1), 1 -14.
- ภัทรวดี อุทัยกรณ์. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. *งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2557). *การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. สงขลา : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.

- วิไลรัตน์ ฝ่ายดี. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางในอำเภอดาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. *งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สดใส ศรีสวัสดิ์. (2565). รูปแบบการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2564). *รายงานผล O-NET ด้วยแผนที่ประเทศไทย*. ค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2566. จาก <https://www.niets.or.th/th/catalog/view/3121>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2558). *โครงการพัฒนาข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูง*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สุภาพร หลีจี๊ะ. (2565). *การศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- อัญชลี โลเชียงสาย. (2565). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.